

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Formování místní samosprávy v obci Ořech

Michaela Hromádková

©2012 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hromádková Michaela

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Formování orgánů místní samosprávy v obci Ořech

Anglický název

The Process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Ořech

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Ořech (okres Praha - Západ). Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě komparace výsledků komunálních voleb od roku 1994 do roku 2010.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky - studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Harmonogram zpracování

Studium literatury – do 06/2012 a dále dle potřeby v průběhu zpracování práce

Vyhledání podkladových materiálů – do 07/2012 a dále dle potřeby

Realizace rozhovorů – 06/2012 až 09/2012

Zpracování práce a teze – do 11/2012

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

Ořech, místní samospráva, komunální volby, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice.

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Čmejrek, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Nakladatelství Alfa, 2008, ISBN 978-80-87191-00-4.

Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Luhanová, M. Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.

Jůptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.

Vedoucí práce

Bubeníček Václav, Ing., Ph.D.

Konzultant práce

Irena Herová

Termín odevzdání

listopad 2012

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.

Děkan fakulty

V Praze dne 27.11.2012.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Formování místní samosprávy v obci Ořech" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 11. 2012

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala především panu Ing. Václavu Bubeníčkoví, Ph.D. za odborné vedení, pomoc, rady a připomínky při tvorbě mé bakalářské práce. Ráda bych poděkovala všem zúčastněným respondentům za jejich ochotu a vstřícnost při rozhovorech. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině za poskytnutou podporu.

Formování orgánů místní samosprávy v obci Ořech

The Process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Ořech

Souhrn

Tématem bakalářské práce je formování orgánů místní samosprávy v obci Ořech. První část práce se věnuje teoretické charakteristice obce, orgánů obce a problematice volebního systému a lokálního stranictví. Z teoretického vymezení následně vychází praktická část. Zde je v první řadě věnován prostor demografické a socioekonomické charakteristice obce Ořech. Následující část se zabývá analýzou volebních výsledků jednotlivých komunálních voleb v letech 1994, 1998, 2002, 2006 a 2010.

Klíčová slova: Ořech, místní samospráva, komunální volby, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice, nezávislý kandidát

Summary

The topic of this bachelor thesis is the process of setting up the local government in the municipality of Ořech. The first part of thesis is devoted to theoretical characterization of municipality, the municipal authorities, problems of electoral system and local party system. The practical part of work follows from the theoretical definitions. Here is primarily dedicated space demographic and socioeconomic characteristics of the municipality Ořech. The following part analyzes the election results of the municipal elections in 1994, 1998, 2002, 2006 and 2010.

Key words: Ořech, local government, municipal elections, political party, local party system, municipal coalitions, independent candidate

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíl práce a metodika	10
2	Cíl práce a metodika	10
3	Obec.....	11
3.1	Působnost obce.....	11
3.1.1	Samostatná působnost obce.....	11
3.1.2	Přenesená působnost obce.....	12
3.2	Orgány obce.....	12
3.2.1	Zastupitelstvo.....	12
3.2.2	Rada.....	14
3.2.3	Starosta.....	14
3.2.4	Obecní úřad.....	15
3.2.5	Orgány zastupitelstva a rady obce.....	16
3.3	Volby a volební systémy.....	16
3.3.1	Volební právo.....	17
3.3.2	Volební systémy.....	17
3.3.3	Komunální volby.....	18
3.3.4	Volební obvod.....	18
3.3.5	Forma kandidatury.....	19
3.3.6	Struktura hlasu.....	19
3.3.7	Volební formule.....	20
3.4	Lokální stranictví.....	20
3.4.1	Lokální stranická spektra.....	20
3.4.2	Nezávislí kandidáti.....	21
3.4.3	Teorie koalic.....	22
4	Demografická a socioekonomická charakteristika obce Ořech	26
4.1	Vymezení území.....	26
4.2	Demografická charakteristika obce.....	26
4.2.1	Obyvatelstvo.....	26
4.2.2	Věková struktura obyvatel.....	27

4.2.3	Vzdělanostní struktura	27
4.2.4	Národnostní struktura.....	28
4.2.5	Náboženství	28
4.3	Socioekonomická charakteristika obce.....	29
4.3.1	Ekonomika obce	29
4.3.2	Školství v obci	30
4.3.3	Doprava	30
4.5	Kulturní a historická charakteristika	31
4.5.1	Historie obce.....	31
4.5.2	Kultura	32
4.5.3	Spolky a sdružení	32
5	Analýza voleb 1994 – 2010	34
5.1	Volby do zastupitelstva obce v roce 1994.....	34
5.2	Volby do zastupitelstva obce v roce 1998.....	34
5.3	Volby do zastupitelstva obce v roce 2002.....	35
5.4	Volby do zastupitelstva obce v roce 2006.....	36
5.5	Volby do zastupitelstva obce v roce 2010.....	36
6	Výsledky analýzy	38
7	Závěr.....	42
8	Seznam použitých zdrojů.....	44
8.1	Literatura.....	44
8.2	Internetové zdroje	44
9	Přílohy	47

1 Úvod

Bakalářská práce se věnuje otázce formování samosprávných orgánů v obci Ořech. Práce je zaměřena na lokální politiku, jejíž specifické rysy jsou zkoumány v rámci výzkumu Katedry humanitních věd České zemědělské univerzity. Lokální politika se v dnešní době dostává do popředí zájmů, neboť Česká republika je převážně tvořena obcemi do 2000 obyvatel. Občané obcí jsou blízko politickému dění, čímž se přibližují ideálu demokracie – „vlády lidu“. Tato práce se konkrétně zabývá obcí Ořech, která na základě počtu obyvatel spadá do kategorie nejmenších obcí.

Ořech se nachází ve Středočeském kraji v okrese Praha – Západ. Jedná se o malou obec, která za posledních 20 let prošla významným rozvojem. Tato skutečnost se promítla do místní politiky, kdy bylo nutné se změnám přizpůsobit a zajistit v obci kvalitní život. V zastupitelstvu obce figurují již od druhé poloviny 90. let dvě proti sobě stojící skupiny. Tento fakt má vliv na rozložení celé obce, která se částečně potýká i s konfliktem mezi nově příchozími obyvateli a starousedlíky.

Bakalářská práce má charakter případové studie, která se zabývá demografickou a socioekonomickou strukturou obce a dále analyzuje jednotlivé volby do zastupitelstva obce od roku 1994 do roku 2010. V obci od roku 1998 nekandidují politické strany, pouze nezávislá sdružení, což podtrhuje jeden ze specifických rysů komunální politiky. Konfliktní linie, která je v práci nastíněna, ukazuje, že v obci je kladen velmi vysoký důraz na osobní vztahy mezi voliči a zastupiteli.

2 Cíl práce a metodika

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů, které ovlivňují formování samosprávných orgánů v obci Ořech. Práce si tedy klade za cíl zjistit příčiny změn složení zastupitelstva v jednotlivých volebních obdobích. Výsledná práce má charakter případové studie, která je jednou z kvalitativních výzkumných metod. Tato metoda slouží k dalšímu testování hypotéz, přináší nové skutečnosti. Obecně se případová studie zaměřuje na výzkum jednoho konkrétního jevu (Jandourek, 2008, s.49). K získání informací jsou využita primární data v podobě rozhovorů a sekundární data v podobě studia dokumentů a dostupné literatury.

Bakalářská práce je rozdělena do tří částí. Teoretická část se věnuje vymezení základních pojmů využívaných v komunální politice. Jedná se o orgány obce, volební systémy a lokální stranictví. Informace jsou čerpány z dostupné literatury zabývající se lokální politikou, internetových zdrojů a zákonů týkajících se komunální politiky.

V druhé části je charakterizována samotná obec Ořech z demografického a socioekonomického hlediska. K vypracování této části byla převážně využita data z Českého statistického úřadu, internetových stránek obce Ořech a konkrétních sdružení.

Třetí část se věnuje analýze jednotlivých voleb do zastupitelstva v letech 1994, 1998, 2002, 2006 a 2010. Pro diachronickou analýzu vývoje politického spektra je v práci využito schéma zobrazující kontinuitu kandidatury jednotlivých kandidátů a lokálních politických subjektů. Schéma je doplněné o index plurality, který napomáhá ke komplexnímu pohledu na vývoj stranického systému ve sledovaných volebních obdobích. Data pro analýzu v poslední části práce byla získána z volebního serveru ČSÚ a z rozhovorů s místními zastupiteli.

3 Obec

Obecnou terminologií v rámci České republiky se zabývá samotná Ústava ČR. Dle článku 99 Ústava ČR říká: „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“ (Čmejrek, 2008, s. 22)

Obec je definována dle zákona 182/2000 Sb. o obcích, jako samosprávné společenství občanů. Zároveň je obec veřejnoprávní korporace, která nabývá majetku a v právních vztazích vystupuje pod svým jménem. Obec nese odpovědnost za úkony, které vyplývají z právních vztahů. Dále je obec odpovědná za potřeby občanů a za ochranu veřejného zájmu. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §2)

Obec je vymezena hranicemi území obce. (Čmejrek, 2008, s. 22) Mezi základní pilíře obce patří obyvatelstvo. Podle počtu obyvatel se následně odvíjí práva a povinnosti obce. Obec, jejíž počet obyvatel přesahuje počet 3000 lidí, se nazývá městem. Status města však musí být schválen předsedou Poslanecké sněmovny. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §3)

3.1 Působnost obce

Obec disponuje dvěma působnostmi, které musí ve svém výkonu rozlišovat. Je to samostatná a přenesená působnost. Samostatná působnost, tedy právo na samosprávu, je obci dána Ústavou ČR. Stát smí do činnosti obce zasahovat pouze v rámci ochrany zákona. Samospráva obci zaručuje právo vlastnit majetek.

Obec jako právnická osoba musí při výkonu působností rozlišovat veřejnoprávní a soukromoprávní postavení obce. (Černohorský, 2002, s. 17)

3.1.1 Samostatná působnost obce

Samostatná působnost je definována v zákoně o obcích a je platná pro všechny obce bez ohledu na počet jejich obyvatel. Působnost zahrnuje záležitosti v zájmu obce, které nebyly svěřeny krajům nebo zvláštním úřadům. Obec je povinna se v samostatné působnosti řídit

zákony a právními předpisy. (Černohorský, 2002, s. 18) Samostatná působnost zahrnuje například tyto náležitosti: celkové hospodaření obce, rozvoj územního obvodu obce, rozpočet a závěrečný účet obce, peněžní fondy, formování orgánů samosprávy, atd. (Balík, 2009, s. 65)

3.1.2 Přenesená působnost obce

Přenesená působnost na rozdíl od samostatné působnosti je rozdělena do tří kategorií podle rozsahu státní správy. Jedná se o obce, obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností. Rozsah přenesené působnosti je dán v několika zákonech, jejich výkonem je pověřen obecní úřad a zvláštní orgány obce. V přenesené působnosti je obec mnohem více podřízena vládě, která tímto zajišťuje jednotnou státní správu na celém území České republiky. (Černohorský, 2002, s. 18)

3.2 Orgány obce

Obec smí na veřejnosti vystupovat pouze prostřednictvím svých orgánů – fyzických osob. Ústavou ČR je definováno jen zastupitelstvo, zákon o obcích dále rozlišuje zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad, zvláštní orgány obce a komise, pokud má obec svěřenou přenesenou působnost. (Balík, 2009, s. 67)

3.2.1 Zastupitelstvo

Základ obecní samosprávy tvoří zastupitelstvo obce. Členy zastupitelstva volí občané obce v obecních volbách. Rozhodujícím prvkem o počtu členů v obecním zastupitelstvu je počet obyvatel obce. Stupnice je následující:

Obce

- do 500 obyvatel 5 až 15 členů,
- od 500 do 3000 obyvatel 7 až 15 členů,
- od 3000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů,
- od 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů,
- od 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Novelizace zákona č. 128/2000 Sb. zvýšila počet členů zastupitelstva u nejmenších obcí do 500 obyvatel na 15. Původně měla zastupitelstva těchto obcí maximálně devět členů, což ale neumožňovalo vznik rady obce. Rada není volena v obcích, které mají méně než 15 členů zastupitelstva. Členská základna rady obce nesmí mít více než jednu třetinu počtu členů zastupitelstva.

Člen zastupitelstva nabývá mandátu na základě svého zvolení. Člen zastupitelstva je povinen složit slib, jímž se řídí při výkonu své funkce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39)

§ 82 zákona č. 128/2000 Sb. dává členům zastupitelstva následující práva:

„a) předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání,

b) vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů,

c) požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.“ (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 82)

Zastupitelstvo obce se zabývá záležitostmi, které spadají do samostatné působnosti obce. Podle § 35 odst. 1 do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce či o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §35, odst. 1)

Pokud v obci není zřízena rada obce, přebírá zastupitelstvo její funkce a vydává tak nařízení obce. Zastupitelstvo je voleno přímo občany obce, proto dále ovlivňuje složení dalších orgánů obce, tzn., že volí starostu, místostarosty a členy rady, následně je i odvolává z funkce, atd. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 41 - 42)

Pokud se zastupitelstvo nesejde po dobu 6 měsíců v takové podobě, aby bylo usnášeníschopné, může být rozpuštěno Ministerstvem vnitra. Po dobu čekání na volbu nového zastupitelstva je výkonem záležitostí pověřena rada obce, popřípadě určený správce. V případě, že daná obec nemá zvolenou radu, vykonává činnosti zastupitelstva starosta obce.

Zasedání zastupitelstva probíhají dle potřeby, většinou však alespoň jedenkrát do tří měsíců. Zpravidla je zasedání svoláváno starostou obce a pro obyvatele obce je veřejně přístupné. (Čmejrek, 2008, s. 37)

3.2.2 Rada

Rada obce působí jako výkonný orgán v činnostech samostatné působnosti obce. Svými úkony je rada obce odpovědná zastupitelstvu. Jestliže v obci není rada ustanovena, její pravomoci spadají do rukou starosty, pokud není zákonem stanoveno jinak.

Počet členů rady obce musí být vždy lichý. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43)

V radě obce je nejméně 5 členů a nejvíce 11 členů. Schůze rady obce se konají dle potřeby a nejsou určeny pro veřejnost. (Čmejrek, 2008, s. 37)

3.2.3 Starosta

Starosta obce je společně se svým místostarostou (místostarosty) volen zastupitelstvem z vlastních členů. Svými výkony jsou odpovědni zastupitelstvu. Povinností starosty obce je jmenování a odvolávání tajemníka obecního úřadu. K tomuto úkonu je zapotřebí souhlas ředitele krajského úřadu. Dle § 103 starosta:

„a) odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,

b) plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,

- c) může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- d) může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- e) odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- f) zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- g) rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,
- h) plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony,
- i) plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu.“ (Zákon 128/2000 Sb. o obcích, § 103 odst. 4)

3.2.4 Obecní úřad

Obecní úřad je orgán obce, v jehož čele stojí starosta. Společně s ním tvoří obecní úřad místostarosta (místostarostové), tajemník a zaměstnanci obce. Obecní úřad může mít řadu jednotlivých odborů a oddělení, která jsou zřízena radou obce. Obecní úřad se věnuje oblastem v samostatné i přenesené působnosti. Ve výkonu samostatné působnosti plní úkoly zadané zastupitelstvem obce nebo radou obce, napomáhá výborům a komisím a věnuje se případům stanovených zákonem. Výkon přenesené působnosti je dán rozsahem stanoveným zákonem. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §109)

3.2.5 Orgány zastupitelstva a rady obce

Výbory

Výbory jsou zřizovány zastupitelstvem obce, které je následně pověřuje svými úkoly. Výbory slouží jako iniciativní a kontrolní orgány, jejichž návrhy jsou předkládány zastupitelstvu. Člen z řad zastupitelů je vždy předsedou výboru, celkový počet členů výboru musí být lichý. Usnesení výboru vstoupí v platnost, pokud je odhlasováno nadpoloviční většinou všech členů výboru. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 48)

Zastupitelstvo zřizuje finanční a kontrolní výbory, které jsou vždy nejméně tříčlenné. V těchto výborech nesmí být zaměstnán starosta, místostarosta, tajemník ani osoby věnující se rozpočtovým a účetním úkonům na obecním úřadě. Finanční výbor se zabývá kontrolou majetkového hospodaření obce a jejími finančními prostředky. Dále plní úkoly zadané zastupitelstvem obce. Kontrolní výbor dohlíží na plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §119)

V obci může být zřízen minimálně tříčlenný osadní výbor. Osadní výbor předkládá zastupitelstvu náměty týkající se rozvoje a rozpočtu obce. (Čmejrek, 2008, s. 40)

Komise

Komisi zřizuje rada obce jako iniciativní a poradní orgán, jíž také předkládá své návrhy a stanoviska. Předseda komise musí prokázat odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, které se daná komise věnuje, nestanoví-li zákon jinak. Usnesení komise je platné po odhlasování většiny hlasů všech členů. „Komise je ze své činnosti odpovědná radě obce; ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 49)

3.3 Volby a volební systémy

Volby jsou jedním ze základních pilířů demokratické společnosti. „Poskytují občanům možnost výběru mezi politickými alternativami, představovanými jednotlivými stranami a kandidáty, a umožňují ustavit legitimní politické a správní orgány.“ (Čmejrek,

Bubeníček, Čopík, 2010, s. 51) Volby jsou považovány za nejdůležitější formu participace občanů v politice, ukazují aktuální požadavky a priority občanů. Jsou také ukazatelem aktuálního rozložení sil jednotlivých politických celků v dané oblasti. Lidé mají v rukou osud společnosti, mohou svým hlasem vyjádřit nespokojenost s dosavadním vedením. Na celý politický systém je vztahována legitimizační funkce, která je získána díky volbám. (Čmejrek, 2008, s. 48)

Aby volby byly právoplatné, musí být v demokratické společnosti dodržována pravidla. „Volby musí být svobodné, všeobecné, soutěživé, definitivní, přímé, pravidelné rovné a tajné.“ (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 87)

3.3.1 Volební právo

Ústava ČR definuje principy volebního práva, těmi jsou všeobecnost, rovnost a přímost. Právo volit má občan České republiky po dosažení 18 let. Právo kandidovat má každý občan po dosažení určitého věku. Do poslanecké sněmovny může být občan zvolen od 21 let, do senátu od 40 let. (Ústava ČR, 1993)

V obecních volbách aktivní i pasivní volební právo nabývá platnosti dovršením 18 let.

3.3.2 Volební systémy

Volebními systémy se lze zabývat v užším či širším hledisku. Širší pojetí volebního systému zahrnuje celý volební proces, tzn., že se zabývá jednotlivými fázemi voleb od jednotlivých voličů, kandidátů, organizátorů až po vyhlášení výsledů voleb. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 89)

Užší pojetí volebního systému představuje metody přidělování jednotlivých mandátů kandidátům na základě voličských preferencí. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 90)

Základními typy volebních systémů jsou většinový a proporcionální systém. Jejich základním rozdílem je konstrukce volebních obvodů. Ve většinovém systému jsou konstruovány jednomandátové volební obvody, tzn. kolik je volebních obvodů, tolik je volených mandátů. Vícemandátové volební obvody jsou vytvářeny v proporcionálním systému. Volič zde nevolí jediného kandidáta, jeho volba je založena na jednotlivých kandidátních listinách.

Výhodou většinového systému je užší kontakt kandidátů s voliči a celým volebním obvodem. Výsledek voleb vyhodnocený většinovým systémem však nemusí dostatečně odrážet vůli voličů a může dojít k situaci, kdy zvítězí strana s menším počtem celkových hlasů. (Čmejrek, 2008, s. 49) Většinový systém je značně disproporcionální, tzn., že „produkuje odlišný poměr mezi procentem získaných hlasů a procentem obdržených mandátů jednotlivých stran.“ (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 91)

Proporcionální systém je spravedlivější a lépe vystihuje preference voličů. Je výhodnější pro menší a nově vznikající strany, které tak mají možnost získat mandát. Z tohoto důvodu jsou zaváděny hranice pro vstup do poslanecké sněmovny či zastupitelstva, tzv. volební klauzule. (Čmejrek, 2008, s. 49)

3.3.3 Komunální volby

Komunální systém se řídí stejnými pravidly jako při volbách do Poslanecké sněmovny, nicméně svým nižším stupněm v politické hierarchii se přibližuje každodennímu životu občana dané obce. Pro občany tudíž může být řešení obecních problémů mnohem aktuálnější a atraktivnější než problémy na státní úrovni. Příležitost mohou získat menší místní skupiny, které se naopak nemohou prosadit v nejvyšší státní politice. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 119) Komunální volby v České republice se řídí zákonem č. 491/2001 Sb. Volební právo má občan starší 18 let, který má přihlášené trvalé bydliště v dané obci. (Čmejrek, 2008, s. 50)

Pasivní volební právo je upraveno stejně jako aktivní, ale pro zvoleného kandidáta mohou ze zákona plynout určitá omezení. Člen zastupitelstva nemůže zároveň vykonávat zaměstnání na obecním či městském úřadě, které se vztahuje přímo k místní státní správě.

3.3.4 Volební obvod

Obec zpravidla tvoří jeden vícemandátový volební obvod. Volebním zákonem však bývá uděleno povolení vytvořit více volebních obvodů v obcích, kde se volí více jak deset zastupitelů. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 122) Velikost volebního obvodu ovlivňuje proporcionalitu voleb. Čím je obvod menší, tím více se snižuje proporcionalita voleb, neboť ve větších obvodech se přiděluje více mandátů a volby jsou proporcionalnější. Kritickou hranici tvoří volební obvody, kde je voleno zhruba pět

mandátů. Pod touto hranicí jsou již silně nadreprezentovány nejsilnější strany. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 54)

3.3.5 Forma kandidatury

V komunálních volbách je voličům umožněno vybírat z kandidátních listin, konkrétních kandidátů, či výběr zkombinovat z více kandidátních listin. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 60) Kandidátní listiny mohou podávat politické strany, těmi jsou podle zákona „registrované politické strany a politická hnutí a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí nebo nezávislých kandidátů.“ (Čmejrek, 2008, s. 52)

Sdružení nezávislých kandidátů a nezávislí kandidáti musí ke své listině přiložit petici podporující jejich kandidaturu. (Čmejrek, 2008, s. 52) Potřebný počet podpisů je uveden dále.

Na kandidátní listině může volební strana uvést maximálně tolik kandidátů, kolik je členů zastupitelstva v dané obci. Speciální pravidlo platí pro obce, kde má zastupitelstvo 7 členů a méně. Strany mohou zvýšit počet členů zastupitelstva o jednu třetinu a výsledek zaokrouhlit dolů. (Čmejrek, 2008, s. 52)

3.3.6 Struktura hlasu

Volič disponuje vícenásobným hlasem, tzn., že může volit takový počet kandidátů, kolik je členů zastupitelstva a nemusí se omezovat pouze jednou kandidátní listinou, ale může si jednotlivě kandidáty vybrat. Svůj výběr potvrdí křížkem, kterým označí své vybrané kandidáty. Volič může podpořit také jednu jedinou stranu tak, že ji označí jedním křížkem v záhlaví sloupce. Pro strany je výhodnější plně obsazovat své kandidátní listiny. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 62)

3.3.7 Volební formule

Volby do zastupitelstev obcí České republiky využívají d'Hondtovy metody volební formule. Součet všech hlasů jednotlivých kandidátních listin je následně dělen celými čísly. Výsledky jsou seřazeny dle velikosti a mandáty jsou následně přidělovány od největšího podílu až po konečný počet členů zastupitelstva. (Hudák, Jüptner, Svoboda, 2003, s. 12) V České republice byla d'Hondtova metoda modifikována. Čeští zákonodárci obměnili prvního dělitele z cifry 1 na 1,42. Následujícími děliteli jsou již celá čísla. D'Hondtova metoda je výhodnější pro strany s větším volebním ziskem než dříve využívaná metoda Sainte-Laguë, která naopak v menších volebních obvodech podporovala strany s nižším volebním výsledkem. (Novák, Lebeda a kol., 2004, s. 34)

3.4 Lokální stranictví

Lokální politické stranictví v České republice se stává společensky atraktivnější zhruba od konce 90. let 20. století. Toto období souvisí s přípravami České republiky na vstup do EU a s rozsáhlou reformou veřejné správy. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 133)

3.4.1 Lokální stranická spektra

Osídlení České republiky je značně husté, ale zároveň značně roztržštěné. Charakterizuje ho velké množství malých obcí, jejichž rozkvět nastal převážně po roce 1989, kdy se počet zvýšil o polovinu. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 134)

Tabulka č. 1: Obce podle počtu obyvatel (k 1.1. 2011)

Počet obyvatel	Počet obcí
Do 199	1542
Od 200	1975
Od 500 do 999	1356
Od 1 000 do 1 999	724
Od 2 000 do 4 999	400
Od 5 000 do 9 999	140
Od 10 000 do 19 999	69
Od 20 000 do 49 999	41
Od 50 000 do 99 999	16
Nad 100 000	6
Celkem	6251

Zdroj: Zpracováno dle www.czso.cz, Malý lexikon obcí 2011

Počet politických stran působících v obci vykazuje určitou závislost na velikosti obce. V obcích nad 2000 obyvatel se v komunálních volbách zpravidla vyskytují všechny parlamentní strany a společně s nimi i místní politické subjekty. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 134)

V obcích s počtem obyvatel méně než 1000 obyvatel se parlamentní strany spíše nevyskytují, ale politické spektrum tvoří zpravidla nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 137)

3.4.2 Nezávislí kandidáti

Nezávislí kandidáti mohou do voleb vstupovat jako jednotlivci nebo jako místní sdružení nezávislých kandidátů. Jejich snahou zpravidla nebývá prosazení na celostátní úrovni, nýbrž na lokální popřípadě krajské úrovni. (Balík, 2009, s. 92) Analýzy obecních voleb vypovídají o tom, že nezávislí kandidáti jsou často jedinými subjekty podílejícími se na politickém životě dané obce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 74)

Jak již bylo uvedeno výše, nezávislí kandidáti potřebují pro svou kandidaturu získat potřebný počet podpisů obyvatel obce, ve které se rozhodli kandidovat. Příslušný počet je určen následovně:

Tabulka č. 2: Počet podpisů potřebných pro kandidaturu nezávislých kandidátů

Počet obyvatel obce nebo městské části	Počet podpisů potřebných pro kandidaturu nezávislého kandidáta	Počet podpisů potřebných pro sdružení nezávislých kandidátů
Do 500	5% z počtu obyvatel	7% z počtu obyvatel
Nad 500 do 3 000	4% z počtu obyvatel, nejméně 25	7% z počtu obyvatel
Nad 3 000 do 10 000	3% z počtu obyvatel, nejméně 120	7% z počtu obyvatel
Nad 10 000 do 50 000	3% z počtu obyvatel, nejméně 600	7% z počtu obyvatel
Nad 50 000 do 150 000	1% z počtu obyvatel, nejméně 1 000	7% z počtu obyvatel
Nad 150 000	0,5% z počtu obyvatel, nejméně 1 500	7% z počtu obyvatel

Zdroj: Hudák, Jüptner, Svoboda, Komunální politické systémy

V tomto ohledu jsou zvýhodněny politické strany. Ke své registraci potřebují sice minimálně 1000 podpisů, nicméně je mohou získávat z území celé České republiky. Oproti tomu nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů musí podpisy získat z obce či městské části, kde kandidují. Občané, kteří chtějí participovat v obci jako nezávislí kandidáti, mohou využít možnosti kandidatury pod záštitou politické strany. (Vávra, 2007)

3.4.3 Teorie koalic

Teorie koalic se zabývá utvářením vládních vztahů v parlamentních systémech. Političtí aktéři vystupující na vládní scéně musí mít stanoveny základní racionální cíle. Tzv. minimální vítězná koalice je považována za nejiracionálnější koalici. Je tvořena minimálním počtem členů a zároveň zastupuje většinu v legislativě. Druhým typem koalice je tzv. velká koalice, v té se vyskytuje jeden či více nadbytečných členů. Menšinová koalice představuje třetí typ koaličního uspořádání, v legislativě má menšinové zastoupení. (Hudák, Jüptner, Svoboda, 2003, s. 182)

Komunální politika se vyznačuje zvýšeným důrazem na osobní vztahy, zejména na povahové rysy a předpoklady jednotlivých kandidátů. Zvýšený zájem je dán jednak velikostí dané obce a jejího zastupitelstva a také často charakterem jednotlivých kandidátů, kteří nejsou vázáni žádnou politickou ideologií. (Hudák, Jüptner, Svoboda, 2003, s. 183) Jak je uvedeno výše, komunální politika je založena převážně na osobních preferencích, není zde však vyloučena kandidatura za podpory politické strany bez stranické příslušnosti.

Podle Petra Jüptnera komunální politiku nelze zkoumat jako jeden celek, protože nevykazuje shodné rysy. Přesto se pokouší tyto shodné rysy najít a rozděluje komunální politiku do čtyř typů obcí, které se mezi sebou liší převážně svou velikostí. (Jüptner, 2004, s. 82,83)

Nejmenší obce

Horní hranici počtu obyvatel v nejmenších obcích stanovuje Jüptner na počet pohybující se okolo 1700 obyvatel. Kandidaturu v nejmenších obcích nepředstavují jen nezávislí kandidáti a jejich sdružení, nicméně se zde lze často setkat s maximálním počtem dvou politických stran. (Jüptner, 2004, s. 83) Strany nemají vysokou členskou základnu a k jejich formování dochází často těsně před konáním voleb. Politické strany v nejmenších obcích mnohdy fungují spíše na spolkové bázi než na politické. „Kandidatura za strany je zde nezřídka chápána jako nutné zlo a podle některých obecních představitelů je v zásadě jedno, za koho člověk kandiduje.“ (Jüptner, 2004, s. 84) Malé obce zastávají názor, že politické strany jsou zdrojem konfliktů a politikaření, za to nezávislí kandidáti jsou představiteli pracovitosti a schopné kooperace. (Jüptner, 2004, s. 85) Formování zastupitelstva po volbách v nejmenších obcích zpravidla nefunguje na principu hranice mezi „vládou a opozicí“, nicméně vše většinou probíhá v rovině „jedné velké rodiny“. Nízký počet zastupitelstev rozdělených na koalice je dán i tím faktem, že v nejmenších obcích není volena obecní rada a funkce starosty bývá neuvolněná. Projev formování koalice se vyskytuje před volbami a bývá založen spíše na osobních vztazích mezi jednotlivými kandidáty. (Jüptner, 2004, s. 86)

Obce menší střední velikosti

Velikost obcí menší střední velikosti Jüptner stanovuje orientačním intervalem 1701 -9000 obyvatel. Politické strany, které zahrnují zároveň komunální a regionální uskupení, začínají získávat silovou převahu nad nezávislými kandidáty. (Jüptner, 2004, s. 87)

Kandidátky v obcích menší střední velikosti vzácně tvoří až deset politických stran, nicméně základ komunálního systému tvoří tzv. „jádra“, jejichž členská základna může být až třicet členů. Aby jádra dosáhla maximálního volebního zisku, zařazuje na své kandidátní listiny tzv. „křoví“, tedy kandidáty, kteří ve skutečnosti nemají zájem o místo v zastupitelstvu. Jádra mohou představovat nezávislá sdružení či politické strany. Ve volbách mohou vystupovat strany operující na parlamentní úrovni, dále strany regionálně – komunální, které se dělí na regionální, univerzálně komunální a lokálně komunální.

V obcích menší střední velikosti neprobíhají pravidelné schůze jednotlivých politických stran a frakcí, jejich zastupitelé se scházejí jen zřídka, případně se schází všichni zastupitelé nebo členové koalice. Vzrůstající velikost počtu obyvatel obcí také mění pohled na nezávislé kandidáty. (Jüptner, 2004, s. 88-89) Voliči stále většinou hodnotí politické strany dle jednotlivých osobností. Může také nastat situace, kdy dojde k vytvoření tzv. „spřátelených kandidátek“, jsou vytvářeny velkými stranami, které tak zprostředkovaně získávají více hlasů. (Jüptner, 2004, s. 90) Koalice v tomto typu obcí jsou neformální a uzavřené, opozice často poskytují vládnoucí straně tichou podporu. Hlavními koaličními aktéry jsou tzv. jádra, identifikace s nimi bývá mnohem významnější než s politickými stranami. Proto jsou osobní vztahy nejdůležitější pro tvorbu koalice a není zde tolik prostoru pro ideologické faktory. (Jüptner, 2004, s. 91)

Obce větší střední velikosti

Orientační velikost obcí větší střední velikosti je podle Jüptnera v rozmezí 9001 – 45 000 obyvatel. V zastupitelstvech obcí vystupují převážně politické strany s registrovanými členy. (Jüptner, 2004, s. 92) V obcích větší střední velikosti již nefiguruje nezávislá sdružení, nezávislí kandidáti se zpravidla objevují v regionálně-komunálních stranách. Jednotlivé politické strany a zastupitelské frakce posilují svou činnost a častěji pořádají členské schůze. Politické systémy se v tomto typu obcí dají charakterizovat jako „polosoutěživé“. Typickými znaky tohoto systému je obsazování exekutivních postů na

základě volebních výsledků a minimalizace rivality v mezivolebním období. Soutěživost mezi kandidáty snižují velké exekutivní koalice. Nesoutěživý systém se v obcích větší střední velikosti prakticky nevyskytuje. (Jüptner, 2004, s. 93)

Stěžejní koalice se v obcích vytváří po volbách nikoli před. Hlavními aktéry jsou politické strany a výše uvedený pojem jádra již nemá význam. Mezi elitami politických stran mohou vznikat silné vazby, které vyústí v dlouhodobou spolupráci. Ideologický faktor se v obcích také významně neprojevuje, tudíž se vytváří prostor pro vznik různých typů koalic. (Jüptner, 2004, s. 94-95)

Největší obce

Spodní hranici posledního typu kategorie obcí stanovuje Jüptner na 45 000 obyvatel. Tyto obce výrazně představují územně členěná statutární města. Politický systém již zcela ovládají politické strany. Nezávislí kandidáti a jejich sdružení se v systému nevyskytují. Politický systém největších měst má obvykle soutěživý charakter, vzniká tu tedy ostrá hranice mezi „vládou a opozicí“. Koalice se vytváří již v předvolebním období, k této situaci přispělo i zavedení pětiprocentní hranice pro vstup do zastupitelstva. Po volbách se jednotlivé strany pravidelně schází a debatují o své činnosti v zastupitelstvu. Nejúspěšnější politici pronikají do parlamentní politiky. (Jüptner, 2004, s. 95 - 97)

Ideologie nehraje nejdůležitější roli při vzniku koalic. Jsou vytvářeny velké i programově odlišné koalice, stejně tak minimální koalice, jejichž hlavní motivací bývá spíše udržení moci než prosazení svého programu. (Jüptner, 2004, s. 98)

4 Demografická a socioekonomická charakteristika obce Ořech

4.1 Vymezení území

Obec Ořech se nachází ve Středočeském kraji v okrese Praha – Západ. Katastrální výměr obce je podle statistického úřadu 477 ha. Ořech spadá do správního obvodu Černošice, jako obce s rozšířenou působností. Funkci obce s pověřeným obecním úřadem zastává obec Hostivice. (www.czso.cz) Ořech leží na rozvodí Ořešského a Radotínského potoka, kam z části zasahuje CHKO Český Kras.

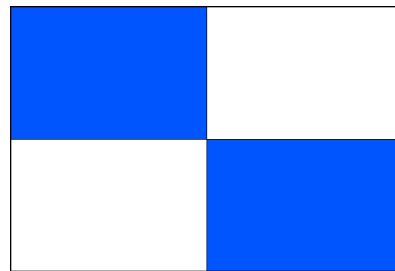
Obec Ořech je součástí Regionu JIHOZÁPAD, který sdružuje 11 obcí Středočeského kraje (Dobříč, Drahelčice, Chrástany, Chýnice, Jinočany, Nučice, Ořech, Rudná, Tachlovice, Úuhonice, Zbuzany). Obec má od roku 1994 vlastní znak a prapor. (www.obecorech.cz)

Obr. 1: Znak obce

Zdroj: www.obecorech.cz

Obr. 2: Vlajka obce

Zdroj: www.risy.cz

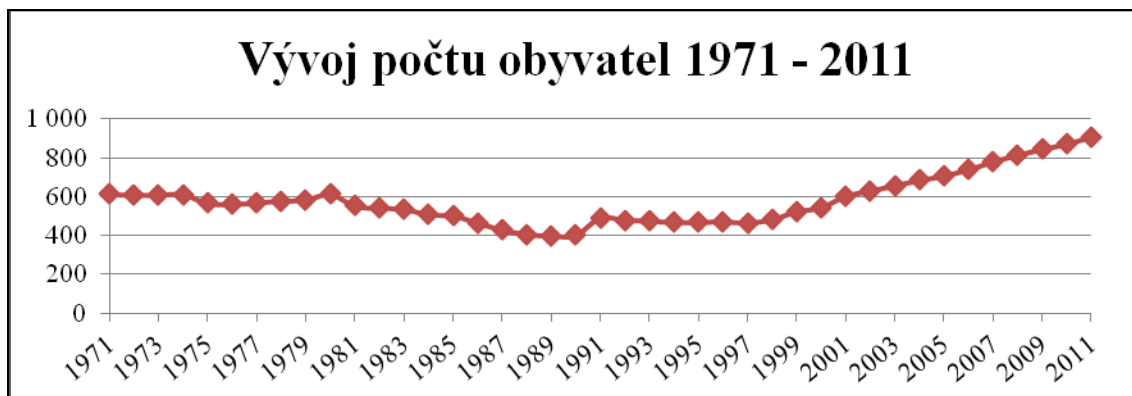
4.2 Demografická charakteristika obce

4.2.1 Obyvatelstvo

Ze statistických údajů od roku 1971 vyplývá, že obec Ořech procházela změnami v počtu obyvatel. K 31. 12. 1971 bylo v obci 608 obyvatel. V roce 1980 měla obec 635 obyvatel a od tohoto roku dochází k úbytku počtu obyvatel, kdy nejmenšího počtu je dosaženo v roce 1990, počet činí 376 obyvatel. V následujících letech počet obyvatel postupně narůstá. V obci Ořech bylo k 31. 12. 2011 celkem 929 obyvatel. Celkový počet obyvatel

tvoří 451 mužů a 478 žen. Stoupající trend lze vysvětlit výhodnou polohou obce. Lukrativnost území spočívá ve stále dostupném velkoměstě, ale již klidného bydliště mimo něj.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Ořechu 1971 - 2011

Zdroj: Vlastní zpracování dat z www.czso.cz

4.2.2 Věková struktura obyvatel

Věková struktura obyvatel obce je dělena do tří skupin. Celkový počet obyvatel k 31. 12. 2011 je do jednotlivých skupin rozdělen následovně:

Tabulka č. 3: Věková struktura

Počet obyvatel k 31. 12. 2011		Věková struktura		
		0 - 14	15 - 64	65 a více let
Celkem	929	168	663	98
Muži	451	94	318	39
Ženy	478	74	345	59

Zdroj: Vlastní zpracování dat z www.czso.cz

4.2.3 Vzdělanostní struktura

Dle výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 se v obci nachází 706 obyvatel, kterým je 15 a více let. Z tohoto počtu má 118 občanů (17%) základní či neukončené vzdělání. Střední vzdělání bez maturity včetně vyučení má 192 občanů (27%),

nejpočetnější skupinu obyvatel 225 (32%) tvoří ti se středoškolským vzděláním s maturitou včetně vyššího odborného vzdělání. Vysokoškolské vzdělání bylo zjištěno u 167 obyvatel (23,5%), bez vzdělání jsou v obci 4 lidé (0,5%). (www.scitani.cz)

4.2.4 Národnostní struktura

V obci se podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011 hlásí k české národnosti 600 obyvatel. Slovenskou národnost uvedlo 11 občanů, německou národnost uvedl 1 občan a romskou národnost 2 občané.

České státní občanství uvedlo 863 osob, v obci bylo zaznamenáno 48 osob majících státní občanství mimo ČR, největší počet cizinců je z Ruské federace a to 17. Dále zde žijí Němci (9), Slováci (5), Ukrajinci (5). (www.scitani.cz)

4.2.5 Náboženství

Stejně jako v celé České republice je nejvíce lidí bez náboženského vyznání, je tomu tak i v obci Ořech. Největší počet věřících se v obci hlásí k římskokatolické církvi. Své zastoupení zde má i církev československá husitská a českobratrská církev evangelická. V obci se nachází římskokatolický kostel Stětí svatého Jana Křtitele a fara. V kostele jsou pravidelně pořádány bohoslužby a katecheze malých dětí. (www.obecorech.cz)

Tabulka č. 4: Náboženská struktura

Bez náboženské víry	388
Církev československá husitská	2
Církev římskokatolická	43
Českobratrská církev evangelická	6
Věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti	44
Neuvedeno	408
Věřící	77

Zdroj: Vlastní zpracování podle czso.cz

4.3 Socioekonomická charakteristika obce

4.3.1 Ekonomika obce

K 26. 3. 2011 bylo v obci zaznamenáno 487 ekonomicky aktivních obyvatel, z toho 463 zaměstnaných obyvatel a 24 nezaměstnaných obyvatel. (www.scitani.cz)

Míra registrované nezaměstnanosti v obci měla od roku 2007 stoupající tendenci. V roce 2007 bylo registrováno 9 uchazečů o zaměstnání (dosažitelných uchazečů bylo 7), v roce 2008 bylo registrováno 8 uchazečů. V roce 2009 byla míra registrované nezaměstnanosti z dostupných údajů nejvyšší, v obci bylo registrováno 16 uchazečů o zaměstnání a na jedno volné pracovní místo vycházeli 2,3 zájemci. V roce 2010 se míra nezaměstnanosti snížila, uchazečů o zaměstnání v obci bylo 14, nicméně se zvýšila konkurence na jedno volné pracovní místo, a sice na 4,7 zájemců. Míra nezaměstnanosti za poslední 4 roky nepřesáhla 5% hranici, tzn., že v celorepublikovém srovnání je míra nezaměstnanosti nízká. Tento fakt lze připisovat blízkosti obce hlavnímu městu, kam většina lidí dojíždí do práce. (www.scitani.cz)

Graf 2: Míra nezaměstnanosti v obci 2007 - 2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.czso.cz

4.3.2 Školství v obci

V obci Ořech se nachází mateřská škola a základní škola s prvním stupněm. Výskyt těchto dvou institucí lze považovat za stěžejní pro nově příchozí obyvatele, kteří mají zájem založit rodinu. Mateřskou školu tvoří od roku 2008 dvě třídy. V roce 2010 došlo k rekonstrukci objektu, k zateplení budovy a modernizaci školní kuchyně. Školní kuchyně neslouží jen potřebám mateřské školy, nýbrž své služby poskytuje i žákům a pedagogům základní školy. Zřizovatelem mateřské školy je obec a díky dobrým vztahům je žákům mateřské školy umožněno využívat objektů Tělovýchovné jednoty. (ms.obecorech.cz)

Základní škola v obci neslouží jen místním dětem, ale dojíždí sem i děti z okolních obcí, převážně ze Zbuzan a Chýnice. Škola má pouze první stupeň. Ve školním roce 2012/2013 ji navštěvuje 59 žáků. Školství má v obci dlouholetou tradici. V 17. století sídlila škola na zahradě místní fary, stav budovy se však začínal zhoršovat, a tak byla škola provizorně přestěhována. O té doby se začalo se stavbou nové budovy určené přímo pro školní účely. V 19. století došlo k odškolení okolních obcí a většina žáků začala navštěvovat právě ořešskou školu. V roce 1900 došlo k vysvěcení nově postavené školy, kterou žáci navštěvují dodnes. (www.zsorech.cz)

4.3.3 Doprava

Obec se nachází na jihozápad od Prahy. Hranici mezi Řeporyjemi a Ořechem tvoří Pražský okruh, samotnou obec protínají silnice III. třídy, nejvytíženější je ulice Karlštejnská. Veřejnou dopravu zajišťují linky Pražské integrované dopravy. Linka 301 na trase Praha, Stodůlky – Chýnice nabízí ve všední dny čtrnáct spojů a o víkendech pět spojů do Ořechu. Linka 352 na trase Praha, Stodůlky – Jinočany poskytuje 34 pravidelných spojů ve všedních dnech, 15 spojů v sobotu a 14 spojů v neděli. Obec jako první dosáhla překonání hranic Prahy v rámci Pražské integrované dopravy v roce 1993, jak bylo uvedeno v rozhovoru. Přímé železniční spojení do obce není, nejbližší stanicí jsou Řeporyje a Zbuzany. (dpp.cz, maps.google.com)

4.5 Kulturní a historická charakteristika

4.5.1 Historie obce

Důkazy o osídlení oblasti, kde se nyní nachází obec Ořech, jsou doloženy již z doby sedmi tisíc let před naším letopočtem, jak uvedl respondent. Nejstarší zmínka o obci Ořech pochází již z roku 993. Vesnice byla v 10. století převážně zemědělská. Lidé obývali statky, které se nacházely okolo návsi. Zhruba 20 let po založení pražského biskupství, se stal Ořech majetkem Břevnovského kláštera. První doložené zmínky o místním farním kostele pochází z roku 1352. Fara byla na konci 14. století povýšena na vikariát a obec se tak stala významným duchovním a správním místem. Od 14. století se také objevují zmínky o obci s různými názvy, jako je například Orsichov, Ořečov či Wořech.

V době husitských válek se obce zmocnili Pražané. V roce 1547 byla obec vrácena pražské kapitule. Po dlouhý čas bylo v obci zachovávalo kališnické přijímání podobojí, snaha o obnovu katolictví se projevuje roku 1605, ale přichází ostrý protest z okolních Zbuzan a Kopaniny. Třicetiletá válka se obce s největší pravděpodobností tvrdě dotkla, ačkoli o tom nejsou žádné dochované dokumenty. V roce 1620 Ořešská fara přišla o faráře a nový farář byl dosazen až v roce 1682. Ořech v této době tvořilo čtrnáct gruntů, mlýn, dvůr, krčma, kostel s farou, obecní pastouška s ovčínem a cihelnou. V roce 1661 byla v Ořechu založena první škola. Lidé pracovali převážně v zemědělství, další dostupná pracovní místa se nabízela v místním Kalinově mlýně a v panské cihelně. K nárůstu počtu obyvatel došlo na přelomu 19. a 20. století. V obci byla založena nová škola, dále se vystavěly nové domy, kam se nastěhovali živnostníci a obchodníci. Sedmdesát nových domů bylo vybudováno v roce 1920, kdy se z Beránkovského pole staly stavební parcely. Tato novostavba přispěla k nárůstu počtu obyvatel. Rozvoj obce byl podmíněn hlavně dopravní dostupností, kdy lidé mohli snadno dojíždět do Prahy za prací, převážně do továrny pana Waltera, a občanskou vybaveností. Obec měla zajištěné potravinové zásoby, dostatek řemeslníků i obchodníků.

Do 90. let dochází k poklesu počtu obyvatel. Ten je zapříčiněn změnou funkce statků ze zemědělsko obytných na zemědělsko velkovýrobní. Další příčinou poklesu počtu obyvatel je nulová výstavba nových domů, v období 1950 – 1990 bylo v obci postaveno pouze šest

nových domů. V 90. letech dochází k rozvoji inženýrských sítí a jsou připraveny pozemky pro výstavbu obytných domů.

Mezi nejvýznamnější obyvatele obce patří český spisovatel a kněz Jindřich Šimon Baar, který zde pobýval a tvořil na přelomu 19. a 20. století. (www.obecorech.cz)

4.5.2 Kultura

V obci je zřízena komise pro kulturu, sport a volný čas. V roce 2012 byla v obci zprovozněna knihovna, otevřena je jednou týdně a zájemci si zde mohou nejen půjčovat knihy, ale mají zde také přístup k internetu. V obci funguje kanál Ořešské televize a každý měsíc obecní úřad vydává Ořešský list v nákladu 470 výtisků, který je zdarma distribuován občanům.

V obci se nachází pension U Barona Prášila, do jehož nabídky služeb patří lanové centrum a petanqueové hřiště. Pro turisty byl v obci vytvořen projekt s názvem Karlštejnské šachy, jež formou hry spojuje nejatraktivnější místa Karlštejnska. (www.orech.cz)

4.5.3 Spolky a sdružení

Sbor dobrovolných hasičů

Sbor dobrovolných hasičů byl v Ořechu založen v roce 1893. V současné době čítá výjezdová jednotka 13 členů. Jednotka disponuje čtyřmi stroji a třemi hasičskými vozy. V příštím roce bude SHD Ořech slavit 120. výročí založení. (www.hasiciorech.cz)

Karlštejnská cesta

Karlštejnská cesta je ekologické občanské sdružení, které se svou činností snaží zabránit projektům ohrožujících životní prostředí. Sdružení vzniklo v roce 2001 za účelem zabránit vytvoření skládky Baková. Tato skládka se měla nacházet v katastrálním území Zbuzany, přesně na křižovatce mezi Ořechem, Zbuzany, Chotčím a Chýnicemi. Spor trval do roku 2006, kdy bylo Ministerstvem životního prostředí vydáno negativní stanovisko k vybudování skládky. V roce 2009 Karlštejnská cesta podala oficiální vyjádření k připravovanému projektu v Řeporyjích, kde mělo dojít k výstavbě centra pro recyklaci odpadu nebo hnědouhelné elektrárny. V roce 2012 se sdružení připojilo ke Koalici STOP

HF, která se snaží zabránit průzkumům Českého krasu a dalších oblastí ČR pro těžbu zemního plynu metodou „hydraulického štěpení“. (www.karlstejnskacesta.cz)

Spolek Ořech

Spolek Ořech je občanské sdružení pečující o rozvoj kulturního a společenského života v obci. Sdružení bylo založeno v roce 1998 a od té doby pořádá tematická setkání, divadelní a hudební představení, cestovatelské přednášky. Spolek také pořádá akce pro děti a mládež. (www.spolekorech.cz)

Kruh fandů ořešské školy

Občanské sdružení Kruh fandů ořešské školy bylo založeno v roce 1999. Na základě spolupráce se základní školou se sdružení snaží vytvářet nejlepší podmínky pro rozvoj a vzdělání dětí. KFOŠ pracuje na komunikaci mezi školou a rodinami žáků a zároveň na vztazích mezi dětmi a rodinou. Sdružení pořádá množství mimoškolních aktivit, které nejsou určeny jen pro žáky školy, ale pro všechny děti a mládež jakékoli věkové kategorie. Spolek je finančně podporován ze strany obce i občanů obce. (www.zsorech.cz/kruh-fandu-oresske-skoly-kfos)

Spolek Oříšek

Spolek Oříšek je neziskové sdružení rodičů a zákonných zástupců dětí navštěvujících mateřskou školu Ořech. Dále sdružuje fyzické a právnické osoby, které mají zájem podílet se na rozvoji mateřské školy. Cílem sdružení je vytvářet co nejlepší podmínky pro vzdělávání dětí. Spolek se rovněž věnuje organizaci mimoškolních aktivit a kulturních a sportovních akcí. Spolek byl založen v roce 2010. (ms.obecorech.cz – Stanovy sdružení)

SK Viktorie Ořech

Sportovní klub byl založen 1. září 1970. Tělocvična je využívána jak pro klubové aktivity, převážně stolní tenis a volejbal, tak i mateřskou a základní školou. Pro místní občany jsou pořádány turnaje. (www.skviktorieorech.cz)

5 Analýza voleb 1994 – 2010

Tato kapitola se zabývá volbami do zastupitelstva obce Ořech v rozmezí let 1994 – 2010. Stěžejní podklady k analýze jednotlivých voleb byly získány z internetového serveru volby.cz a z rozhovorů s jednotlivými zastupiteli. Podle Jüptnerova rozdělení obcí lze Ořech zařadit do kategorie nejmenších obcí. Tato kategorie je charakteristická minimální působností velkých politických stran, naopak se zde objevují převážně nezávislí kandidáti a jejich sdružení (Jüptner 2004).

5.1 Volby do zastupitelstva obce v roce 1994

První volby do obecního zastupitelstva se konaly ve dnech 18. 11. – 19. 11. 1994. V těchto volbách kandidovalo celkem 12 uchazečů, voleno bylo sedmičlenné zastupitelstvo. Celkem kandidovalo jedenáct mužů a jedna žena. Tři kandidáti kandidovali za Demokratickou unii, zbylých devět uchazečů kandidovalo samo za sebe. V obci bylo celkem 369 zapsaných voličů, při volbách se vydalo 282 obálek, což dokazuje volební účast 76,42%. Platných hlasů bylo 1 581.

Do zastupitelstva bylo zvoleno šest nezávislých kandidátů, z toho jedna žena, a jeden kandidát bez politické příslušnosti, který kandidoval za Demokratickou unii. Starostou byl zvolen Ing. Vladimír Glaser, ačkoli nezískal nejvíce hlasů. Největší počet hlasů získal Miroslav Helt, který se stal členem zastupitelstva.

5.2 Volby do zastupitelstva obce v roce 1998

Ve volbách v 1998 došlo k určitým změnám oproti roku 1994. Došlo k navýšení počtu kandidátů, figurovalo zde šestnáct kandidátů na sedmičlenné zastupitelstvo. Všichni kandidáti kandidovali jako nezávislí, nevyskytuje se zde žádný uchazeč, který ač bez stranické příslušnosti by kandidoval za jakoukoli stranu. Mezi šestnácti kandidáty byly tři ženy. Počet zapsaných voličů se zvedl na 409. Celkem bylo vydáno 332 obálek, volební účast tedy stoupla na 81,17%. Platných hlasů bylo 2 214.

Do zastupitelstva bylo znovu zvoleno pět stejných kandidátů, jako v předchozích volbách a byli doplněni o dvě nové tváře. Zastupitel s nejvyšším počtem hlasů byl opět Miroslav Helt, který byl v tomto roce zvolen starostou obce.

5.3 Volby do zastupitelstva obce v roce 2002

V roce 2002 dochází ve volbách do zastupitelstva k zásadní změně. V předchozích letech uchazeči kandidovali až na výjimku sami za sebe. V roce 2002 dochází k rozdělení kandidátů do dvou nezávislých sdružení. Do voleb tak vstupuje sdružení nezávislých kandidátů s názvem Za další připravený perspektivní rozvoj Ořecha, jehož předsedou je Miroslav Helt. Kandidátní listina obsahovala devět kandidátů. Druhé sdružení Nezávislí pro Ořech v čele s předsedou Ing. Vladimírem Glaserem mělo kandidátní listinu s osmi uchazeči.

Počet zapsaných voličů stoupl na 498, počet vydaných obálek činil 377. Volební účast se oproti minulému roku snížila na 75,70%, platných hlasů bylo 2 590.

Vítězným sdružením se stalo Za další připravovaný perspektivní rozvoj Ořecha. Sdružení získalo 1 798 hlasů a zároveň pět mandátů v zastupitelstvu. Starostou byl zvolen předseda sdružení Miroslav Helt. Druhé sdružení nezávislí pro Ořech získalo 792 hlasů a dva zastupitelské mandáty.

Tabulka č. 5: Volby do zastupitelstva 2002

Název	Počet abs. hlasů	Počet hlasů v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
Za dal.připr.persp.rozv. Ořecha	1798	69,42	9	5
Nezávislí pro Ořech	792	30,58	8	2

Zdroj: Vlastní zpracování dat z volby.cz

5.4 Volby do zastupitelstva obce v roce 2006

Do voleb v roce 2006 opět vstupují dvě nezávislá sdružení. Za další připravovaný perspektivní rozvoj Ořecha pod kratším názvem SNK – Rozvoj Ořecha. Na kandidátní listině došlo pouze k jedné změně kandidáta, jinak byla stejná jako ve volbách v roce 2002 a obsahovala shodný počet kandidátů. Nezávislí pro Ořech byl na kandidátní listině zkrácen na SNK – Pro Ořech. Jejich kandidátní listina se z osmi rozrostla na devět a došlo ke změně kandidátů. Na listině zůstali čtyři kandidáti z předchozích voleb. Dohromady se na obou kandidátních listinách objevily čtyři ženy.

Počet zapsaných voličů se opět zvýšil, tentokrát na 582, vydáno bylo celkem 462 obálek. K volbám se dostavilo 79,38% občanů. Celkem bylo 3 134 platných hlasů.

Masivní většinu hlasů získalo SNK – Rozvoj Ořecha, v zastupitelstvu získalo celkem pět mandátů. Předseda sdružení Miroslav Helt byl zvolen starostou. SNK – Pro Ořech získalo v zastupitelstvu dva mandáty.

Tabulka č. 6: Volby do zastupitelstva 2006

Název	Počet abs. hlasů	Počet hlasů v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
SNK – Pro Ořech	830	26,48%	9	2
SNK – Rozvoj Ořecha	2 304	73,52%	9	5

Zdroj: Vlastní zpracování dat z volby.cz

5.5 Volby do zastupitelstva obce v roce 2010

V roce 2010 kandidovaly již tři sdružení nezávislých kandidátů. SNK – Rozvoj Ořecha se opět vrátilo ke svému dřívějšímu názvu Za další připravený perspektivní rozvoj Ořecha, svou kandidátní listinu zcela naplnili devíti kandidáty. SNK – Pro Ořech z názvu vynechalo zkratku SNK a do voleb také vstupovalo s osmimístně obsazenou kandidátní listinou. Jako třetí se o voličskou přízeň ucházelo sdružení s názvem Ořešská cesta.

Počet zapsaných voličů v seznamu činil v tomto roce 658 osob. Při volbách se vydalo 493 obálek, což znamená volební účast 74,92%. Započítáno bylo 3 273 platných hlasů. Vítězem se stalo sdružení Za další připravený perspektivní rozvoj Ořecha a získalo pět zastupitelských míst. Pro Ořech a Ořešská cesta získaly shodně po jednom zastupitelském mandátu. Starostou byl zvolen opět Miroslav Helt.

Tabulka č. 7: Volby do zastupitelstva 2010

Název	Počet abs. hlasů	Počet hlasů v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
Pro Ořech	440	13,44	8	1
Za dal.připr.persp.rozv. Ořecha	2 191	66,94	9	5
Ořešská cesta	642	16,62	8	1

Zdroj: Vlastní zpracování dat z volby.cz

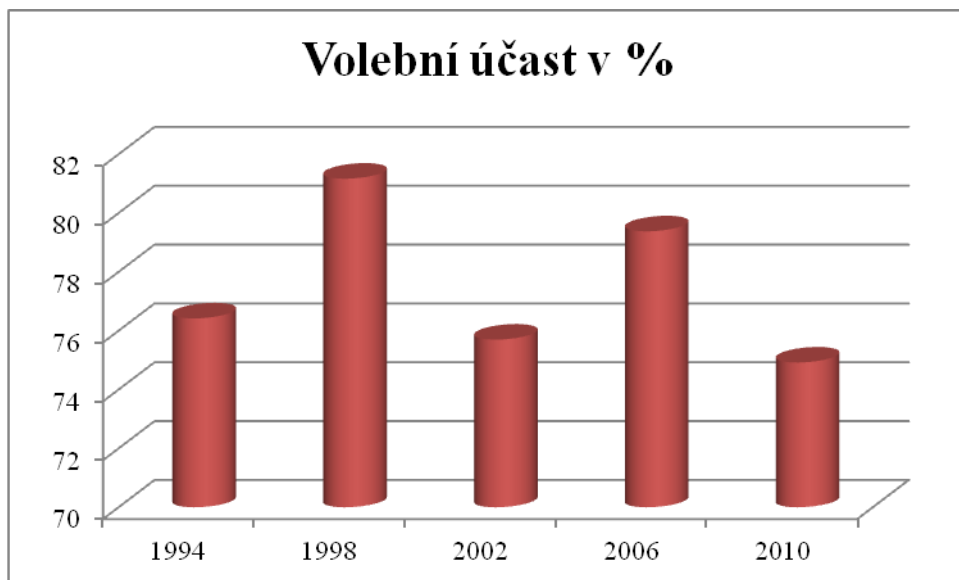
6 Výsledky analýzy

Volební účast

Volební účast v Ořechu se dá charakterizovat jako velmi vysoká. V roce 1998 volební účast překročila hranici 80% a prozatím se do historie ořešských voleb zapsala jako nejvyšší. Takto vysokou účast si lze vysvětlit zvýšeným tlakem v zastupitelstvu, který vyvrcholil změnou starosty právě po volbách v roce 1998. Ačkoli počet obyvatel Ořechu neustále stoupá, ve výsledku nárůst počtu obyvatel nekoresponduje s volební účastí, která byla v roce 2010 zatím nejnižší. Jedním z důvodů tohoto jevu je fakt, že lidé přicházející do obce si v ní nepřihlašují trvalý pobyt a tím pádem v obci nevolí.

Tento problém je zastupitelstvem obce shledán jako závažný, proto se stále snaží nepřihlášené obyvatele přesvědčit k trvalému pobytu. Přihlášení obyvatel by nejen mohlo zvýšit volební účast, ale také pomůže k zisku větší finanční částky ze státního rozpočtu. Zastupitelstvo obce apeluje na obyvatele obce i skrze místní periodikum Ořešský list, celý článek je uveden v příloze č. 1.

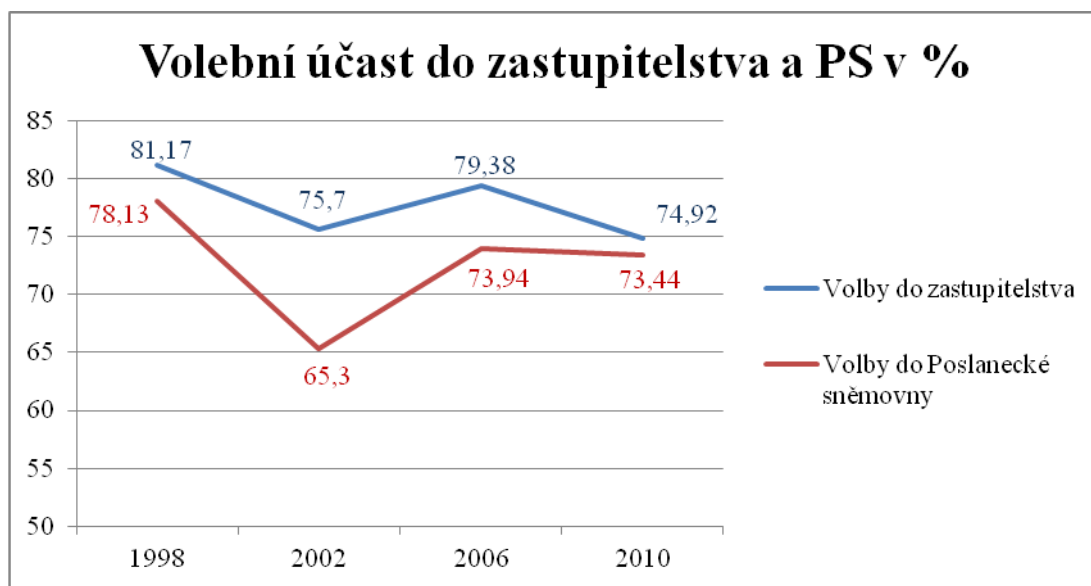
Graf 3: Volební účast 1994 - 2010

Zdroj: Vlastní zpracování dat z www.volby.cz

Obyvatelé obce jsou aktivními voliči, i co se týče voleb do Poslanecké sněmovny České republiky, jak je vidět v následujícím grafu. Volební účast do Poslanecké sněmovny zatím nepřesáhla hodnoty účasti do obecních voleb, nicméně ve volbách v roce 2010 byl rozdíl mezi účastmi minimální. Rozdíl 10 % byl patrný ve volbách v roce 2002, kdy rapidně klesla celková volební účast. Z grafu je patrný korespondující vztah mezi oběma křivkami.

Graf 4: Porovnání volební účasti do zastupitelstva a Poslanecké sněmovny

Zdroj: Vlastní zpracování dat z www.volby.cz

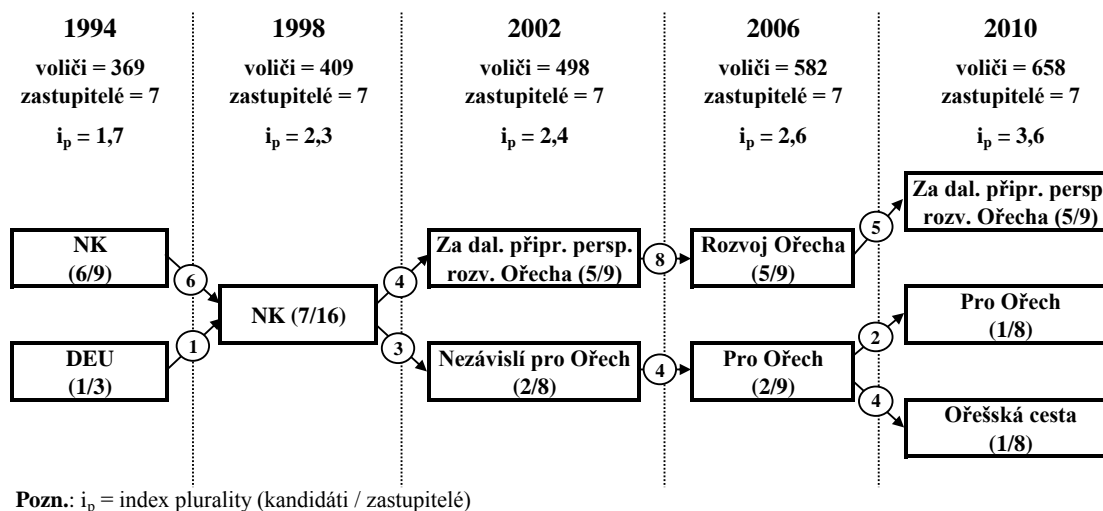
Přehled politického spektra

Pro přehlednější zobrazení změn politického spektra v obci Ořech ve volbách od roku 1994 slouží níže uvedené schéma. Zobrazuje vývoj kontinuity kandidatury kandidátů jednotlivých volebních stran mezi sledovanými volbami. Ve schématu je uveden také index plurality, který ve své disertační práci popsal Václav Bubeníček. Index plurality představuje počet kandidátů připadajících na jedno zastupitelské křeslo. Pokud počet kandidátů přesahuje počet volených zastupitelů (výsledek je větší než 1), jedná se o pluralitní prostředí. (Bubeníček, 2010, s. 50)

Politické prostředí v obci Ořech lze charakterizovat jako pluralitní již od prvních voleb v roce 1994. Svou velikostí spadá obec do kategorie nejmenších obcí, kterou charakterizuje

především kandidatura nezávislých kandidátů a sdružení a v menším rozsahu kandidatura politických stran. Tomu odpovídá i situace v prvních i druhých komunálních volbách.

Obr. 3: Schéma politického spektra v obci Ořech

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z www.volby.cz

Jak je patrné z Obr. 3, z hlediska formy kandidatury došlo k zásadním změnám v roce 2002, kdy se doposud nezávislí kandidáti spojili do dvou sdružení nezávislých kandidátů. Dle výpovědi jednoho z respondentů lze spolupráci v obci do té doby charakterizovat jako spolupráci „velké rodiny“ (viz Jüptner, 2004). Spojení do sdružení bylo iniciováno díky intervenci politických stran, jak uvedl v rozhovoru respondent. Sdružení nevznikla společně, nicméně na základě informace, že se jedno zakládá, vzniklo druhé. Výhoda sdružení nezávislých kandidátů oproti jednotlivým kandidátům spočívá v rozdílném počtu potřebných podpisů pro kandidaturu a také v komparativní výhodě z hlediska hlasování – volič má totiž tolik hlasů, kolik se volí zastupitelů, proto SNK může získat od jednoho voliče více hlasů (za každého „zaštrnutého“ kandidáta), zatímco samostatně kandidující kandidát může získat od každého voliče jen jeden hlas.

Od roku 2002 kandidovala pouze nezávislá sdružení, žádní jednotliví kandidáti ani politické strany. Dramatičtější změna se odehrála v posledních volbách v roce 2010. Místo dosavadních dvou kandidátních listin, se ve volbách objevily tři listiny. Otázkou je, čím byla tato změna způsobena. Odpověď nabízí internetové stránky nově vzniklého sdružení „Ořešská cesta“. Jejich vznik je reakcí na dlouholeté rozdělení obce i zastupitelstva na

„starostenskou“ a „opoziční“ část. Dle úvodních slov jejich internetových stránek sdružení přichází s „novými, nezaujatými postoji a nabízí lidem možnost třetí volby“ (oresskacesta.cz.). Sdružení vzniklo odtržením od SNK „Pro Ořech“, kterému nadále zůstalo názorově blíže. Obě sdružení mají v zastupitelstvu obce jednoho člena. Díky této názorové blízkosti a společné minulosti se lze setkat s tvrzením, jak vyplynulo z jednoho z rozhovorů, že sdružení bylo vytvořeno účelově pro získání více mandátů v zastupitelstvu. Ve sdružení „Pro Ořech“ se členové, kteří se následně separovali, snažili působit jako spojka mezi vlastním sdružením a sdružením „Za další připravený perspektivní rozvoj Ořecha“, jak uvedl respondent.

Ačkoli se volební program jednotlivých sdružení v zásadních bodech neliší, jak píše „Ořešská cesta“ na svých webových stránkách, jsou v obci případy, kdy nedochází ke shodě. Např. „Ořešská cesta“ se snaží o zvýšení počtu zastupitelů ze současných sedmi členů na devět. Jejich snaha však byla jedním z respondentů komentována slovy: „*Sedm lidí se může domluvit, devět už ne.*“ Celý volební program sdružení je uveden v příloze č. 2.

Kandidátní listiny jsou v obci sestavovány podobným způsobem. Výhodnější strategií pro jednotlivá sdružení je plně obsazovat kandidátní listinu, což se v posledních volbách podařilo všem nezávislým sdružením. Jak je uvedeno v teoretické části, kandidáti do zastupitelstva, jež má sedm a méně členů, mohou počet svých kandidátů zvýšit až o jednu třetinu. Sdružení „Pro Ořech“ a „Ořešská cesta“ této možnosti využily a kandidátní listiny obsadily osmi kandidáty, sdružení „Za další připravený perspektivní rozvoj Ořecha“ listinu obsadilo devíti kandidáty.

Poslední zmíněné sdružení se pro svou kandidátku snaží oslovovat potencionální kandidáty, kteří mají zájem podílet se na rozvoji obce. Jsou si však vědomi, že je obtížné sloučit pracovní a osobní život se službou veřejnosti, jak uvedl respondent.

7 Závěr

Bakalářská práce představuje případovou studii vývoje komunální politiky v obci Ořech. Stanovený hlavní cíl práce spočíval ve zjištění faktorů ovlivňujících formování orgánů místní samosprávy v obci Ořech. Ke zjištění přispěla demografická a socioekonomická charakteristika obce a analýza jednotlivých voleb do zastupitelstva obce.

Obec Ořech se nachází ve Středočeském kraji v okrese Praha – Západ. Geografická blízkost hlavnímu městu je jedním z důvodů dynamického rozvoje obce, který nastal v 90. letech 20. století. Počet obyvatel se stále každým rokem zvyšuje, nicméně stavební boom od roku 2005 pomalu ustává, jak vyplynulo z rozhovoru.

Ořech lze na základě počtu obyvatel zařadit do kategorie nejmenších obcí, jejíž hranici stanovil Petr Jüptner (2004) přibližným počtem 1700 obyvatel. Politické spektrum nejmenších obcí je charakteristické výskytem převážně nezávislých kandidátů a jejich sdružení, které mohou být doplněny nízkým počtem politických stran. Z analýzy volebních výsledků z let 1994, 1998, 2002, 2006 a 2010 vyplývá, že Ořech je prototypem nejmenší obce, neboť výše uvedený popis splňuje.

Politické prostředí obce však od prvních voleb v roce 1994 prošlo zásadními změnami. V prvních volbách figurovali ještě kandidáti na kandidátní listině Demokratické unie, nicméně ostatní kandidáti byli již nezávislí. Tento trend se posunul dále v roce 1998, kdy se všichni tehdejší kandidáti účastnili voleb sami za sebe. V mezivolebním období let 1998 – 2002 se však začínají objevovat jisté rozkoly mezi místními zastupiteli. Projevilo se to následně kandidaturou dvou SNK v roce 2002 a 2006. Z rozhovorů vyplývá, že lze hovořit o vzniku konfliktní linie vykrystalizované na základě otázky územního plánu (viz příloha č. 3) a s tím souvisejícího prodeje pozemků. Současně však přetrvávající konflikt může být založen na bázi osobních vztahů mezi hlavními aktéry politického prostředí. Ze schématu zobrazujícího kontinuitu kandidatury (viz obr. 3.) je na první pohled patrná izolovanost obou zmíněných skupin (nedochází k přesunu kandidátů mezi kandidátními listinami opozičních volebních stran v průběhu sledovaných volebních období).

Pro Ořech jsou stěžejní kandidující nezávislá sdružení, která se nepodílejí na jiných volebních procesech. Neshody v obci tedy vyprofilovaly dvě proti sobě stojící skupiny,

které lze nazvat jako „starostenskou“ a „opoziční“. Z analýzy (ostatně i z názvu skupin) vyplývá, že spolupráce v Ořechu nefunguje na principu „velké rodiny“, jak tvrdí Jüptner ve své teorii o komunálních koalicích, ale již na principu „vlády a opozice“, čímž se obec přibližuje z hlediska dané teorie kategorii středně velkých obcí.

8 Seznam použitých zdrojů

8.1 Literatura

- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.
- Bubeníček, V. Lokální modely demokracie v malých obcích ČR. Praha: ČZU, 2010
- Černožorský, J. Příručka člena zastupitelstva obce. Praha: Vzdělávací centrum pro veřejnou správu České republiky, 2002, ISBN 80-238-9120-0
- Čmejrek, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Nakladatelství Alfa, 2008, ISBN 978-80-87191-00-4
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Luhanová, M. Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN 80-213-1157-6
- Hudák, J.; Jüptner, P.; Svoboda, J. Komunální politické systémy. Praha: Desktop Publishing UK FF Praha, 2003, ISBN 80-7308-056-7
- Jandourek, J. Průvodce sociologií. Praha: Grand Publishing a.s., 2008, ISBN 978-80-247-23976
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101
- Novák, M.; Lebeda, T. a kol. Volební a stranické systémy. ČR v mezinárodním srovnání. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2004, ISBN 80-86473-88-0

Legislativa:

Ústava České republiky. 1993. [online] Dostupné z:
<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Zákon o obcích. Zákon č. 128/2000 Sb. [online] Dostupné z
<[http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)>

8.2 Internetové zdroje

Český statistický úřad. [online]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>

Dopravní podnik hlavního města Praha. [online]. Dostupné z: <http://www.dpp.cz/>

Karlštejnská cesta. [online]. Dostupné z: <http://www.karlstejnskacesta.cz/>

KFOŠ. [online]. Dostupné z:<http://www.zsorech.cz/kruh-fandu-oresske-skoly>

Mapový portál. [online]. Dostupné z: <http://maps.google.com/>

Mateřská škola Ořech. [online]. Dostupné z: <http://ms.orech.cz/>

Oficiální stránky obce Ořech. [online]. Dostupné z: <http://www.obecorech.cz/>

Oficiální stránky SNK Ořešská cesta. [online]. Dostupné z:<http://www.oresskacesta.cz/>

Ořešský list. Ořech: Obecní úřad Ořech, 2009, 19., 1. Dostupné z:
<http://www.obecorech.cz/oressky-list-rocnik-2009/ds-8397/p1=4342>

Penzion U Barona Prášila. [online]. Dostupné z: <http://www.orech.cz/>

Portál Českého statistického úřadu. [online]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

Regionální informační systém. [online]. Dostupné z: <http://risy.cz/>

Sčítání lidu, domů a bytů 2011. [online]. Dostupné z: <http://www.scitani.cz/>

SDH Ořech. [online]. Dostupné z: <http://www.hasiciorech.cz/>

SK Viktorie Ořech. [online]. Dostupné z: <http://www.skviktorieorech.cz/>

Spolek Ořech. [online]. Dostupné z:<http://www.spolekorech.cz/>

VÁVRA, D. Mají politické strany na komunální úrovni v České republice smysl?. *Středoevropské politické studie* [online]. 2007 [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
<http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=294>

Základní škola Ořech. [online]. Dostupné z: <http://www.zsorech.cz/>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Obce podle počtu obyvatel (k 1.1. 2011)	20
Tabulka č. 2: Počet podpisů potřebných pro kandidaturu nezávislých kandidátů	22
Tabulka č. 3: Věková struktura	27
Tabulka č. 4: Náboženská struktura	28
Tabulka č. 5: Volby do zastupitelstva 2002.....	35
Tabulka č. 6: Volby do zastupitelstva 2006.....	36
Tabulka č. 7: Volby do zastupitelstva 2010.....	37

Seznam obrázků

Obr. 1: Znak obce.....	26
Obr. 2: Vlajka obce	26
Obr. 3: Schéma politického spektra v obci Ořech.....	40

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Ořechu 1971 - 2011	27
Graf 2: Míra nezaměstnanosti v obci 2007 - 2010.....	29
Graf 3: Volební účast 1994 - 2010.....	38
Graf 4: Porovnání volební účasti do zastupitelstva a Poslanecké sněmovny	39

Seznam příloh

Příloha č. 1: Apel na obyvatele v Ořešském listu	47
Příloha č. 2: Volební program SNK Ořešská cesta	48
Příloha č. 3: Historický plán obce z roku 1840.....	50
Příloha č. 4: Územní plán obce	51

9 Přílohy

Příloha č. 1: Apel na obyvatele v Ořešském listu

Trvalý pobyt

Dovoluji si opět apelovat na vás občany, kteří nemáte ještě trvalý pobyt v obci, kde bydlíte a užíváte služeb a výhod ořešských občanů. Zvažte, zda byste se přeci jenom neměli do obce přihlásit. Pro obec je to v současné době na příjmech z přerozdělovaného výnosu z daní ze státního rozpočtu ztráta 1 milion korun za rok a to jsou již nemalé finanční prostředky. Staňte se ořešáky, to rozhodně není žádná ostuda, spíše naopak.

Starosta

Zdroj: Ořešský list, leden, 2009

Příloha č. 2: Volební program SNK Ořešská cesta

1) DLOUHODOBÁ FINANČNÍ STABILITA OBCE

Obec v posledních letech utrácela více, než činily její příjmy. Tento rozdíl byl vyrovnáván z rezervních prostředků. Ty byly nashromážděny v předchozích volebních obdobích z příjmů, které se ale v budoucnu nebudou opakovat. Proto musíme hospodařit se skutečně vyrovnaným rozpočtem, bez zadlužení. Jednorázové, neopakovatelné příjmy by měly sloužit výlučně na mimořádné investice. Budeme prosazovat transparentnost obecních zakázek a zveřejňování uzavíraných smluv. Tam, kde jde o obecní finance, nemá být obchodní tajemství. Zodpovědně je třeba přistupovat ke správě obecního majetku. Nepřipustíme další exekuce, vypsané na majetek obce a ohrožující její fungování.

2) ZVÝŠENÍ POŘÁDKU A BEZPEČNOSTI V OBCI

Dosavadní (poměrně nákladná) opatření nezabránila nárůstu kriminality, především krádeží v obci. Nedaří se prosazovat obecní vyhlášku o konzumaci alkoholu na veřejnosti, ani odstranit s tím spojené nedůstojné a obtěžující jevy. Obecní policie proto musí být důsledně kontrolována a úkolována obcí. Prosadíme výrazné zlepšení bezpečnostní situace s využitím moderních technických prostředků.

3) ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Budeme aktivně, kvalifikovaně a bez zbytečného respektu vstupovat do jednání s příslušnými institucemi a prosazovat oprávněné zájmy občanů. Cílem je omezit hlučnost z pražského okruhu a průjezd těžké nákladní dopravy Ořechem. Neopustíme ani plán na realizaci silničního obchvatu obce. Budeme sledovat vývoj územních plánů Prahy a okolních obcí a bránit stavebním aktivitám, které by ohrozily kvalitu života v naší obci (např. uvažovaná výstavba spalovny v Řeporyjích). Budeme pozorně naslouchat hlasům občanských iniciativ. Všichni víme, jak významnou práci odvedla iniciativa Karlštejnská cesta při odvrácení hrozby vzniku skládky Baková ve Zbuzanech, pár set metrů od našich domů.

4) PÉČE O SENIORY A OSOBY V NOUZI

Zodpovědnost za péči o starší a osamělé osoby přenesl stát na obce. Vytvoříme koncepci místní sociální péče o bydlení a volný čas seniorů. Prosadíme, aby spoluobčanům, kteří celý život pracovali a dostali se do existenčních nesnází, byla poskytnuta překlenovací pomoc a poradenství. Zavedeme elektronický systém tísňových tlačítek pro seniory k přivolání okamžité pomoci v nouzi.

5) PODPORA OBČANSKÝCH AKTIVIT

Vážíme si všech, kteří jsou ochotní se ve svém volném čase podílet na utváření pozitivní atmosféry občanské společnosti v Ořechu. Naší snahou je poskytnout pro malé kulturní akce a setkávání skupin - matky s dětmi, důchodci, kurzy... Vnímáme jako problém nedostatek obecních nekomerčních prostor ke sportu a vazbu pouze na soukromý SK Viktorie. Tradiční místo v Ořechu mají dobrovolní hasiči, kteří i nadále mohou počítat s naší podporou, též KFOŠ, Spolek Ořech apod.

6) PODPORA ŠKOLY, ŠKOLKY A MIMOŠKOLNÍCH AKTIVIT DĚTÍ

= nejlepší protidrogová prevence.

Uvědomujeme si, jak důležitou součástí Ořecha je škola i školka. Poskytují kvalitní výuku a přátelské prostředí, na které úspěšně navazují i mimoškolní aktivity dětí.

Budeme podporovat vše, co nabídne dětem i rodinám smysluplné trávení volného času a ochrání děti od pasivního vysedávání u televize a počítačů. Obecní peníze je lépe investovat do dětí, než například do nákladného obecního silvestrovského ohňostroje.

7) HROMADNÉ AUTOBUSOVÉ SPOJENÍ S PRAHOU

Budeme pokračovat v optimalizaci počtu linek, jízdních řádů a finančních nákladů autobusového spojení s Prahou podle skutečných potřeb obyvatel obce. Budeme jednat o odstranění diskriminujících podmínek v ceně jízdného, způsobu nastupování a kontroly mimopražských cestujících v autobusové dopravě.

8) DŮSLEDNÁ KONTROLA A REGULACE STAVEBNÍ ČINNOSTI

na území obce je nutná, ve spolupráci s odbornou stavební komisí, aby zůstal zachován ráz obce a nerealizovaly se megalomanské projekty, které by nebyly přínosem pro kvalitu života obyvatel.

9) MODERNIZACE PROVOZU OBECNÍHO ÚŘADU

je základním předpokladem zrychlení, zlevnění, zjednodušení a zkvalitnění jeho práce. Usnadní se tím práce starosty, zastupitelstva a zaměstnanců obce. Budeme nadále usilovat o rozšíření zastupitelstva za současných 7 členů na 9. V Ořešském listu budeme o řízení obce informovat nejen citováním strohých čísel pozemků, zákonů a vyhlášek, ale především formou srozumitelnou pro každého čtenáře – s vysvětlujícími souvislostmi.

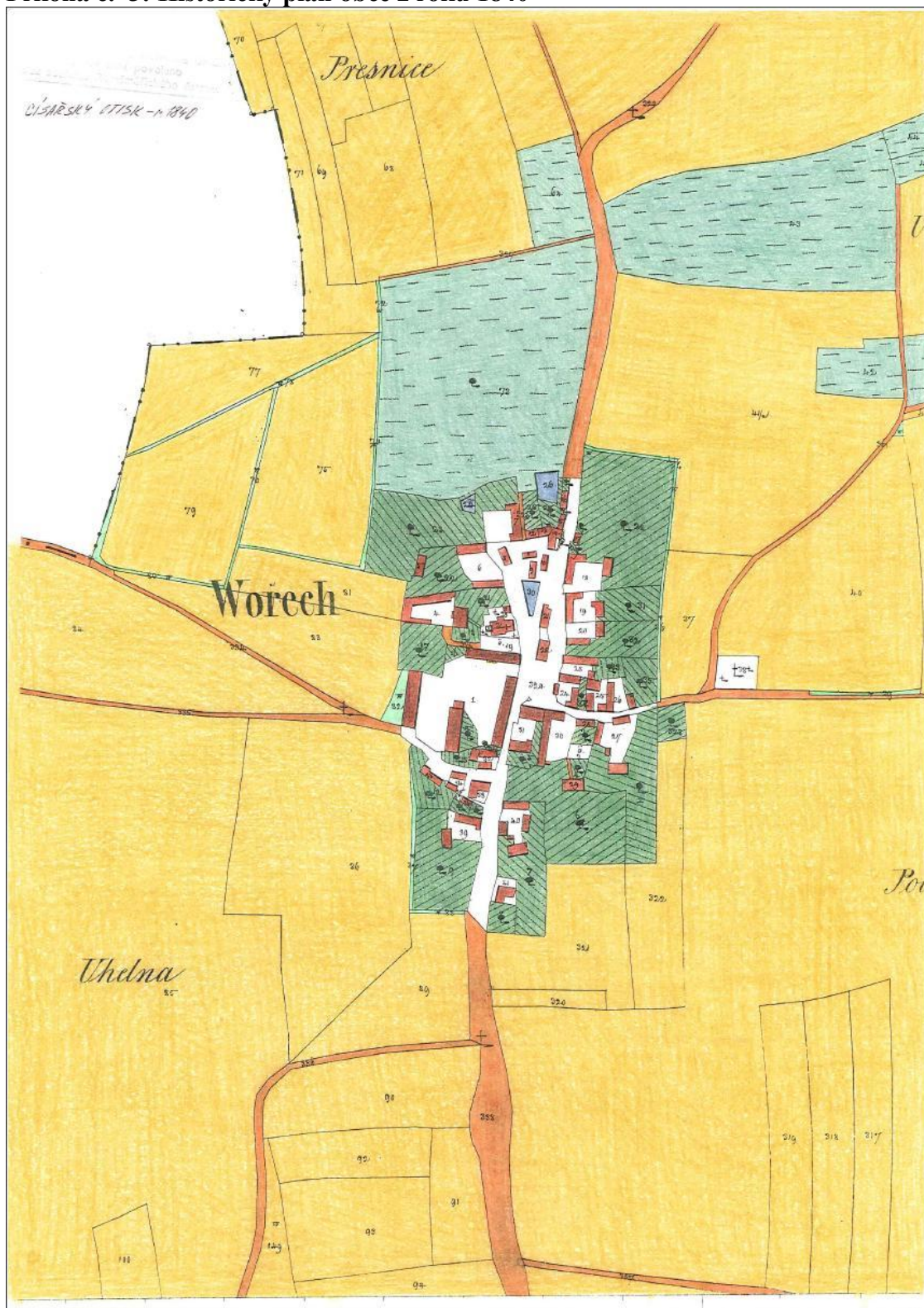
Pokud vzniknou volné kapacity obecních zaměstnanců, nabídneme je jako výpomoc starším občanům.

10) NÁVRH NA ZAVEDENÍ OBECNÍHO REFERENDA

Zahájíme v zastupitelstvu diskuzi s cílem zavedení institutu obecního referenda. To bude definováno tak, aby mohlo být použito výhradně v neklíčovějších rozhodnutích rozvoje obce. Referendum potom funguje jako kontrolní pojistka pro veřejnost v situacích, kdy by zastupitelstvo prosazovalo rozhodnutí, odporující zájmům většiny občanů obce. Nebude pak možno rozhodovat způsobem „o nás bez nás“.

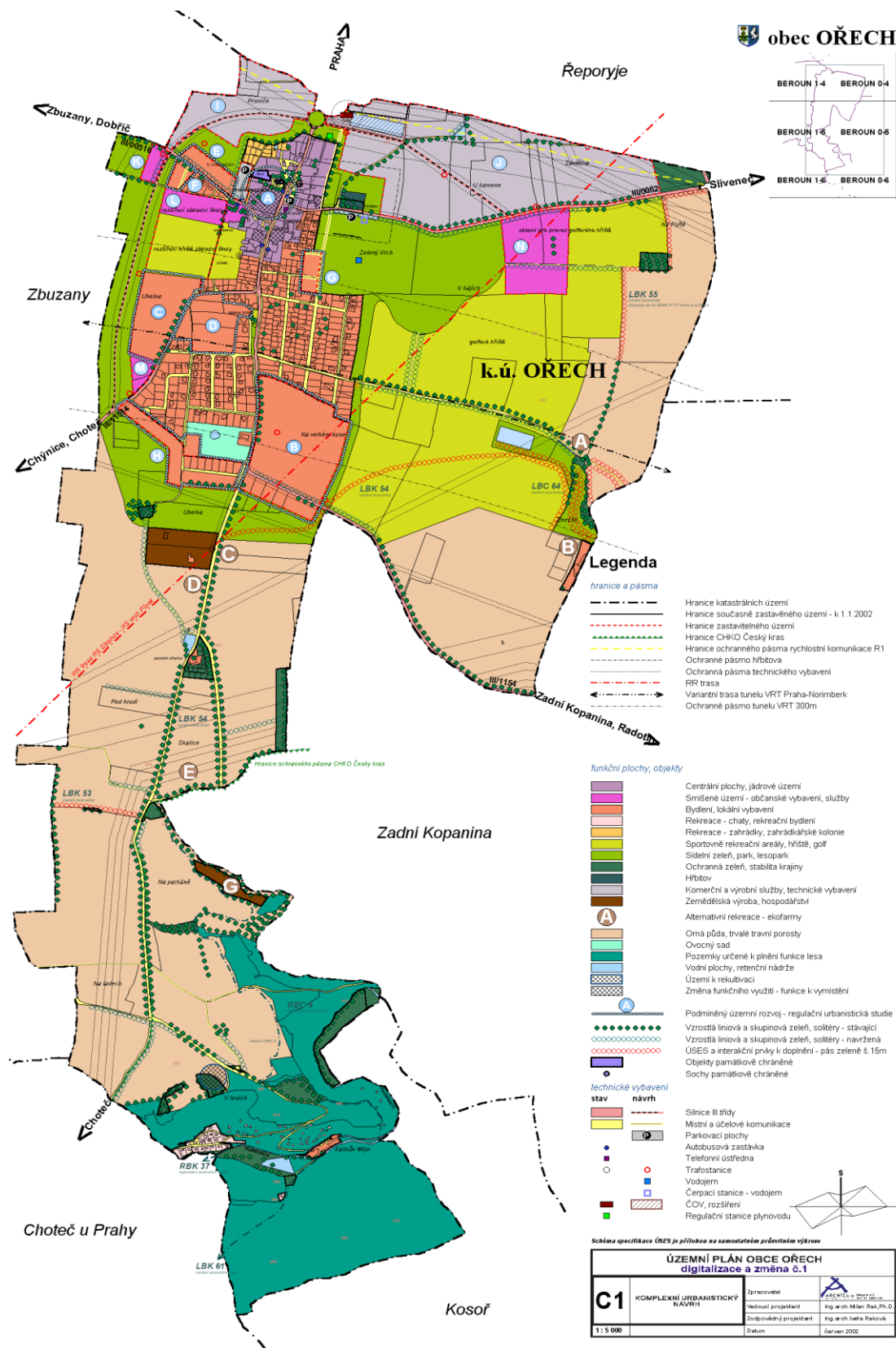
Zdroj: www.oresskacesta.cz

Příloha č. 3: Historický plán obce z roku 1840

Zdroj: www.obecorech.cz

Příloha č. 4: Územní plán obce

Zdroj: www.obecorech.cz